

Мінскі інавацыйны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ:

Рэктар Мінскага інавацыйнага ўніверсітэта

_____ М.В. Суша

_____ 2017 г.

Рэгістрацыйны № УД-_____.

“Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у канэксце Другой сусветнай вайны)”

**Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па навучальнай
дысцыпліне для спецыяльнасцяў:**

1-24 01 02	“Правазнаўства”
1-25 01 07	“Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве”
1-40 01 01	“Праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій”
1-23 01 04	“Псіхалогія”

2017 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарта «Вышэйшая адукацыя. Першая ступень. Цыкл сацыяльна-гуманітарных дысцыплін», зацверджанага Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь 15.07.2014, і вучэбных планаў падрыхтоўкі спецыяльнасцяў: 1-24 01 02 “Правазнаўства”; 1-25 01 07 “Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве”; 1-40 01 01 “Праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій”; 1-21 06 02 “Сучасныя замежныя мовы”; 1-23 01 04 “Псіхалогія”.

Складальнік:

В. А. Пілецкі – прафесар (загадчык) кафедры гуманітарных дысцыплін, доктар гістарычных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай гуманітарных дысцыплін

(пратакол № ____ ад _____)

Навукова-метадычным саветам Мінскага інвацыійнага ўніверсітэта

(пратакол № ____ ад _____)

I. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма па дысцыпліне “Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у канэксте Другой сусветнай вайны)” распрацавана для студэнтаў дзённай формы навучання па спецыяльнасцях: 1-24 01 02 “Правазнаўства”; 1-25 01 07 “Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве”; 1-40 01 01 “Праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій”; 1-21 06 02 “Сучасныя замежныя мовы”; 1-23 01 04 “Псіхалогія”.

Праграма прадугледжвае патрабаванні да зместу лекцыйнага матэрыялу, да пераліку тэм семінарскіх заняткаў, кантралюемай самастойнай работы студэнтаў па названым вучэбным курсе. Дысцыпліна “Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у канэксте Другой сусветнай вайны)” з’яўляецца абавязковым спецкурсам, у складзе цыкла сацыяльна-гуманітарных дысцыплін, які быў уведзены ва ўсіх УВА Рэспублікі Беларусь напярэдадні 60-годдзя Перамогі (1945–2005) у Вялікай Айчыннай вайне савецкага народа супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Асноўнай мэтай сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі навучэнцаў ва ўстанове вышэйшай адукацыі, як вызначана ў адукацыйным стандарце «Вышэйшая адукацыя. Першая ступень. Цыкл сацыяльна-гуманітарных дысцыплін», зацверджаным Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь 15.07.2014, выступае фарміраванне і развіццё сацыяльна-асобасных кампетэнцый, заснаваных на гуманітарных ведах, эмацыйна-каштоўнасным і сацыяльна-творчым вопыце і якія забяспечваюць рашэнне і выкананне імі грамадзянскіх, сацыяльна-прафесійных, асобасных задач і функцый.

Сацыяльна-асобасныя кампетэнцыі накіраваны на:

- фарміраванне ў навучэнцаў грамадзянскасці і патрыятызму;
- ўдасканаленне маральна-каштоўнасных, інтэлектуальных і творчых якасцей асобы;
- развіццё сацыяльна-прафесійнага мыслення і культуры сацыяльнай камунікацыі, адаптацыі і мабільнасці выпускніка ў зменлівых сацыяльна-эканамічных умовах.

Сфарміраванасць у выпускніка сацыяльна-асобасных кампетэнцый спрыяе развіццю сацыяльна-прафесійнай кампетэнтнасці як інтэграванага выніку адукацыі ва ўстанове вышэйшай адукацыі.

Агульныя патрабаванні да фарміравання сацыяльна-асобасных кампетэнцый выпускніка **вызначаюцца наступнымі прынцыпамі:**

- **гуманізацыі**, як прыярытэтным прынцыпе які забяспечвае асобна-арыентаваны характар адукацыйнага працэсу і творчую самарэалізацыю выпускніка;
- **навуковасці**, які спрыяе накіраванасці зместу дысцыпліны (модуля) сацыяльна-гуманітарнага цыкла на выяўленне сутнасных падставаў і сувязяў паміж разнастайнымі працэсамі навакольнага свету, прыродазнаўча-навуковых і гуманітарных ведаў;

- **кампетэнтнаснага падыходу**, як вызначальнай сістэмы патрабаванняў да арганізацыі адукацыйнага працэсу, накіраванай на ўзмацненне яго практыка-арыентаванасці, павышэння ролі самастойнай працы навучэнцаў па вырашэнні задач і сітуацый што мадэлююць сацыяльна-прафесійныя праблемы, фарміравання ў іх здольнасці дзейнічаць у зменлівых жыццёвых ўмовах;

- **сацыяльна-асобаснай падрыхтоўкі**, якая забяспечвае фарміраванне ў навучэнцаў сацыяльна-асобаснай кампетэнтнасці, заснаванай на адзінстве набытых гуманітарных ведаў і ўменняў, эмацыйна-каштоўнасных адносін і сацыяльна-творчага вопыту з улікам інтарэсаў, патрэб і іх магчымасцяў;

- **міждысцыплінарнасці і інтэгратыўнасці сацыяльна-гуманітарнай адукацыі**, рэалізацыя якой забяспечвае цэласнасць гуманітарных ведаў і іх узаемасувязь з будучай сацыяльна-прафесійнай дзейнасцю выпускніка.

У адпаведнасці з вышэйазначанымі мэтамі і прынцыпамі сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі выпускнік установы вышэйшай адукацыі, пры падрыхтоўцы па адукацыйнай праграме першай ступені, павінен набыць наступныя **сацыяльна-асобасныя кампетэнцыі** (САК):

САК-1. Валодаць якасцямі грамадзянскасці.

САК-2. Быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння.

САК-3. Валодаць здольнасцю да міжасобасных камунікацый.

САК-4. Быць здольным да крытыкі і самакрытыкі (крытычнае мысленне).

САК-5. Умець працаваць у камандзе.

У працэсе сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі выпускнік павінен развіць наступныя **акадэмічныя кампетэнцыі**:

АК-1. Валодаць і ўжываць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач.

АК-2. Валодаць сістэмным і параўнальным аналізам.

АК-3. Валодаць даследчымі навыкамі.

АК-4. Умець працаваць самастойна.

АК-5. Быць здольным генерыраваць новыя ідэі (крэатыўнасць).

АК-6. Валодаць міждысцыплінарным падыходам пры вырашэнні праблем.

АК-7. Умець вучыцца, павышаць сваю кваліфікацыю на працягу жыцця.

Дысцыпліна “Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у канэксце Другой сусветнай вайны)” уваходзіць у пачатковы цыкл падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй па спецыяльнасцях: “Правазнаўства”; “Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве”; “Праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій”; “Сучасныя замежныя мовы”; “Псіхалогія”.

Вывучэнне дысцыпліны заснавана на ведах, атрыманых студэнтамі пры вывучэнні курса “Гісторыя Беларусі ў кантэксце еўрапейскай цывілізацыі”. Веды, набытыя ў выніку вывучэння дысцыпліны, будуць выкарыстоўвацца пры вывучэнні іншых прадметаў гуманітарнага цыклу, а таксама профільных дысцыплін.

Мэта: навучальнага курса – прадстаўленне студэнтам сістэмы ведаў аб гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў кантэксце падзей Другой сусветнай вайны.

Задачы вывучэння дысцыпліны:

- развіццё ўменняў і навыкаў па аналізе сацыяльна-палітычных, духоўных, эканамічных і сацыякультурных працэсаў жыцця грамадства;
- выхаванне пачуцця патрыятызму, грамадзянскасці, адказнасці перад грамадствам і дзяржавай;
- фарміраванне разумення месца і ролі беларускага народа ў барацьбе з нацыскай агрэсіяй у Вялікай Айчыннай вайне ў кантэксце Другой сусветнай вайны;
- вывучэнне базавых тэарэтычных палажэнняў сацыяльна-гуманітарных дысцыплін;
- фарміраванне ўяўленняў аб сацыяльна-эканамічнай, палітычнай і духоўнай сферах жыцця чалавека і грамадства.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнты **павінны ведаць:**

- важнейшыя тэндэнцыі міждзяржаўных палітычных узаемаадносін напярэдадні Другой сусветнай вайны;
- асноўныя этапы Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў;
- найбольш важныя гістарычныя факты, падзеі, даты і персаналіі перыяду вайны і перадваеннай сітуацыі;
- месца і ролю Вялікай Айчыннай вайны ў гісторыі Беларусі;
- ролю беларускага народа ў барацьбе народаў Еўропы і Свету з фашызмам у Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнах;
- вынікі і ўрокі Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў;

набыць навыкі і якасці:

- умець фармуляваць і абгрунтоўваць сваю думку і весці дыялог па праблемах, якія тычацца каштоўнасных адносін да айчыннай і сусветнай гісторыі;
- патрыятызму, любові да сваёй Радзімы, павагу да старэйшых пакаленняў;
- палітычнай талерантнасці і вопыту пошуку ўзаемаразумення на аснове засвоеных ведаў.

Сувязь дысцыпліны з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі.

Засваенне палажэнняў дысцыпліны грунтуецца на выкарыстанні ведаў, якія студэнты атрымліваюць падчас вывучэння дысцыплін гуманітарнага блока. Веды, атрыманыя ў выніку вывучэння курса, будуць выкарыстаны пры вывучэнні курсаў гісторыі Беларусі і асноў ідэалогіі беларускай дзяржавы.

Структура дысцыпліны.

Праграма навучальнага курса разлічана: на 8 аўдыторных гадзін, з іх 6 гадзін лекцый і 2 гадзін – семінарскіх заняткаў. Дысцыпліна вывучаецца ў другім семестры (першы курс).

Форма кантролю ведаў – ЗАЛІК у выглядзе тэсціравання ў 2-гім семестры.

Форма атрымання адукацыі – ЗАВОЧНАЯ

Размеркаванне аўдыторнага часу па відах заняткаў, курсах і семестрах

Курс	Семестр	Колькасць аўдыторных гадзін		
		лекцыі	семінарскія заняткі	лабараторныя заняткі
1	2	6	2	-
Усяго		6	2	-

Формы бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне:

2-гі семестр – ЗАЛІК у выглядзе ТЭСЦІРАВАННЯ

II. ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

I. Уводзіны

Прадмет, задачы і мэта дысцыпліны, яе структура і змест. Актуальнасць вывучэння гісторыі Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў. Навуковыя плыні і гістарычныя школы. Крыніцы і гістарыяграфія. Праблемы перыядызацыі. Беларускі і савецкі народы ў Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнах.

II. СССР і краіны свету напярэдадні і ў пачатку Другой сусветнай вайны

2.1. Міжнароднае становішча напярэдадні Другой сусветнай вайны

Вырашальны ўплыў вынікаў Першай сусветнай вайны на міжнародную палітыку 20-х – 30-х гадоў XX ст. Версальская сістэма і яе апаненты. Змены ў міжнароднай абстаноўцы пасля прыходу да ўлады ў Германіі нацыстаў. Ідэалогія фашызму. Задача пашырэння “жыццёвай прасторы” для арыяцаў. Антыкамінтэрнаўскі пакт. СССР у міжнароднай палітыцы 30-х гг XX ст. Ліга Нацый. Дзеянні Японіі на Далёкім Усходзе. Грамадзянская вайна ў Іспаніі. Мюнхенскае пагадненне і яго вынікі. Ініцыятывы СССР па стварэнню сістэмы калектыўнай бяспекі ў Еўропе. Савецка-германскія дагаворы 1939 г. Сакрэтны пратакол. “Лінія Керзана” у гісторыі Беларусі.

2.2. Пачатак Другой сусветнай вайны (восень 1939 – вясна 1941 гг.). СССР напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны.

Германская агрэсія супраць Польшчы. Пазіцыя Вялікабрытаніі і Францыі. Пачатак Другой сусветнай вайны. Яе прычыны і характар. Тры палітычныя сілы міжнароднай палітыкі. Паход Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь і Заходнюю Украіну. Далучэнне Заходняй Беларусі да БССР. Палітыка савецкіх органаў улады ў заходніх абласцях БССР. Палітыка СССР у Прыбалтыцы. Перадача г. Вільня і віленскага краю Ковенскай Літве. Далучэнне Літвы, Латвіі, Эстоніі і зямель Усходняй Румыніі да СССР. Савецка-фінляндская вайна і ўдзел у ёй беларусаў. “Дзіўная вайна”. Ваенныя дзеянні ў Еўропе і Паўночнай Афрыцы. Наступленне германскіх войск. Капітуляцыя Францыі. Пакт аб нейтралітэце паміж СССР і Японіяй 1941 года. Пачатак руху Супраціўлення ў Еўропе. СССР напярэдадні вайны. Праца па ўмацаванні абароназдольнасці. Ваенна-патрыятычная і спартыўна-падрахтоўчая работа сярод насельніцтва. Становішча ва Ўзброенных сілах. Палітычныя рэпрэсіі. Заходняя Асобая ваенная акруга.

III. Германская агрэсія супраць савецкага народа

3.1. Пачатак Вялікай Айчыннай вайны

Мэты Германіі ў вайне з СССР. План “Барбароса”. Тэорыя “бліцкрыга”. Нападзенне Германіі на СССР. Прыгранічныя баі. Абарона Брэсцкай крэпасці. Дзейнасць па мабілізацыі сіл і сродкаў супраць агрэсіі. Стварэнне ДзКА. Перавод эканомікі на ваенныя рэйкі. Эвакуацыя. Знішчальныя батальёны і народнае апалчэнне. Баявыя дзеянні на франтах. Абарончыя баі на тэрыторыі Беларусі. Прычыны няўдач Чырвонай Арміі летам-восенню 1941 г. Змена прыярытэтаў міжнароднай палітыкі СССР. Пачатак стварэння антыгітлераўскай кааліцыі. Напад Японіі на ваенна-марскія аб’екты ЗША. Разгром нямецка-фашысцкіх войск пад Масквой і яго міжнароднае значэнне.

3.2. Акупацыйны рэжым

Ідэалогія і кіраванне падчас акупацыі. Задачи, мэты і метады ажыццяўлення акупацыйнага рэжыму. Нацысцкі план “Ост”. Тэрытарыяльны падзел.

Рэйхкамісарыяты “Остланд” і “Украіна”. Генеральная акруга “Беларусь”. Вобласць тылу груп армій “Цэнтр”. Акупацыйны апарат кіравання. Эканамічная палітыка акупантаў (горад і вёска). Штаб “Ольдэнбург”. Рабаванне рэсурсаў і матэрыяльных каштоўнасцей. Палітыка генацыду. Знішчэнне мірнага насельніцтва і ваеннапалонных. Карныя экспедыцыі. Лагеры смерці. Трасцянец. Вываз насельніцтва на прымусовую працу ў Германію. Дзейнасць краін сатэлітаў Германіі на акупаваных тэрыторыях. Ваенна-эканамічныя службы. Германская прапаганда і агітацыя: формы і метады. Сфера адукацыі і культуры. Праваслаўная і каталіцкая царква пад час акупацыі. Аўтакефальнасць царквы. Сродкі масавай інфармацыі. Жыццё насельніцтва ва ўмовах акупацыі. Калабарацыянізм як з’ява часоў Другой сусветнай вайны. Калабарацыянісцкія арганізацыі на тэрыторыі Беларусі. Іх мэты і дзейнасць.

3.3. Партызанская і падпольная барацьба на акупіраваных тэрыторыях

Арганізацыя савецкага партызанскага руху. Важнейшыя этапы партызанскай барацьбы. Арганізацыя органаў кіравання партызанскім рухам. Партызанскія атрады, брыгады і злучэнні: структура, формы і метады дзейнасці. Дыверсіі. Баявыя дзеянні ў тыле ворага. Партызанскія рэйды. “Рэйкавая вайна”. Яе характарыстыка і асноўныя этапы. Узаемадзеянне беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх і латышскіх партызан. Партызаны і мірнае насельніцтва. Усенародны характар партызанскай барацьбы. Партызанскія зоны: маштабы кантралюемых ім тэрыторый. Арганізацыя быту партызан. Партызанская агітацыя. “Суражскія вароты” і іх роля ў арганізацыі сувязі з партызанскімі фарміраваннямі. Падпольная барацьба. Пераход партыйных і камсамольскіх органаў да падпольнай дзейнасці. Арганізацыя кіравання і колькасна-якасныя паказчыкі. Формы падпольнай барацьбы. Гета і канцлагеры. Узаемадзеянне з партызанамі. Спецыфіка антыфашысцкай барацьбы ў Заходняй Беларусі. Дзейнасць польскай Арміі Краёвай. Маштабы і дасягненні партызанскага і падпольнага руху ў барацьбе з акупантамі. Выхадцы з Беларусі ў еўрапейскім руху Супраціўлення.

3.4. Савецкі тыл у гады вайны

Эвакуацыя: асноўныя этапы і накірункі. Арганізацыя і дзейнасць эвакуіраваных заводаў і фабрык. Ваенна-прамысловае будаўніцтва. Спецыфіка арганізацыі жыццядзейнасці грамадства на тэрыторыі неакупаваных раёнаў СССР у гады вайны. Праца на Перамогу як асноўны стымул жыцця насельніцтва. Збор сродкаў і рэчаў для патрэб Чырвонай Арміі. Танкавыя калоны і лётныя эскадрыліі як падарункі вызваліцелям. Асноўныя этапы развіцця ваеннай эканомікі СССР. Блакада Ленінграда. Трагізм і гераізм выжывання. Працоўны подзвіг савецкага народа. Усенародны характар дасягнення Перамогі. Героі тыла – урадженцы Беларусі. Сацыяльна-эканамічнае і культурнае жыццё тылавых рэгіёнаў. Беларускія арганізацыі і ўстановы падчас эвакуацыі. Дзеячы беларускай культуры і навукі ў эвакуацыі: іх уклад у Перамогу.

IV. Разгром фашысцкага блока. Завяршэнне Вялікай Айчыннай вайны і Другой сусветнай вайны

4.1. Стратэгічны пералом ў Другой сусветнай вайне

Спецыфіка сусветнага супраціўлення фашысцкаму блоку пасля перамогі савецкіх войск пад Масквой. Пашырэнне маштабаў Другой сусветнай вайны.

Перамогі саюзных войск ў Афрыцы, Міжземнамор’і і на Ціхім акіяне. Бітва пад Эль-Аламейнам. Разгром фашысцкага рэжыму ў Італіі. Абвастрэнне сітуацыі на поўдні Савецкай краіны. Бітва за Каўказ. Сталінградская бітва. Пачатак карэннага пералому ў вайне. Курская бітва. Крушэнне наступальнай стратэгіі германскага вермахта. Пачатак вызвалення тэрыторый Беларусі ад акупантаў. Умацаванне антыгітлераўскай кааліцыі. Пачатак распаду фашысцкага блоку. Тэгеранская канферэнцыя. Пытанне аб другім фронце. Абмеркаванне пасляваенных граніц Польшчы і спецыфікі ўладкавання Германіі пасля разгрому гітлерызму.

4.2. Вызваленне Беларусі ад германскіх захопнікаў. Заканчэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў.

Бітва за Днепр. Пачатковы этап вызвалення Беларусі. Пачатак аднаўленчых работ у вызваленых раёнах Беларусі. Становішча на фронце. Беларуская наступальная аперацыя “Баграціён”. Узаемадзеянне з партызанамі. Акружэнні і разгром германскіх войск. Маштабы беларускай аперацыі. Значэнне разгрому германскіх войск у Беларусі. Адкрыццё другога фронту. Вызваленне еўрапейскіх краін войскамі Чырвонай Арміі. Крымская канферэнцыя. Берлінская аперацыя. Сустрэча на Эльбе. Разгром германскай арміі. Поўная і безагаворачная капітуляцыя Германіі. Патсдамская канферэнцыя і яе спецыфіка. Ваенныя дзеянні ў краінах Ціхаакіянскага ўзбярэжжа. Уступленне СССР у вайну супраць Японіі. Манчжурская і Сахалінская аперацыі. “Дэманстрацыя сілы” кіраўніцтвам ЗША. Атамная трагедыя японскіх гарадоў Хірасіма і Нагасакі. Капітуляцыя Японіі. Заканчэнне Другой сусветнай вайны. Яе вынікі і ўрокі. Нюрнбергскія судовы працэсы. Уклад беларускага народа ў разгром гітлерызму. Матэрыяльныя і людскія страты. Беларусь як адна з краін-заснавальніц ААН. Гарады-героі. Міжнароднае значэнне Перамогі над фашызмам. Памяць аб вайне як засцярога ад будучай сусветнай бойні.

III. ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА

Нумар раздзелу, тэмы, заняткаў	Назва раздзелу, тэмы, заняткаў, пералік вывучаемых пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін					Матэрыяльнае забеспячэнне занятку	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя (семінарскія) заняткі	лаб-ыя заняткі	кантралюемая самастойная работа студэнта				
1	2	3	4	5	лк	пз	7	8	9
	Вялікая Айчынная вайна... (8 гадз.)	6	2						
1	Уводзіны 1. Маштабы вайны. Яе перыядызацыя. 2. Гістарыяграфія вайны: важнейшыя праблемы і напрацоўкі.						Камп’ютэрная прэзентацыя №1		
2	СССР і краіны свету напярэдадні і ў пачатку Другой сусветнай вайны	2							
2.1	Міжнароднае становішча напярэдадні Другой сусветнай вайны 1. Міжнароднае становішча ў свеце ў 30-х гадах XX ст. Ачагі ваеннай	1					Камп’ютэрная прэзентацыя №2; Курс лекцый	1, с. 15 – 34; 2, с.8 – 28; 4, с. 218 – 227; 8, с.481 – 488; 14, с. 110 –	Рэферат

	<p>напружанасці на Далёкім Усходзе, у Еўропе і Паўночнай Афрыцы.</p> <p>2. Спроба стварэння сістэмы калектыўнай бяспекі ў Еўропе. Савецка-французска-англійскія перагаворы ў Маскве летам 1939 г.</p> <p>3. Савецка-германскія адносіны ў канцы 30-х гадоў XX ст. Сакрэтны пратакол да савецка-германскага дагавора аб ненападзенні ад 23.08.1939 г.</p>						111.		
2.2	<p>Пачатак Другой сусветнай вайны. Падзеі ў Беларусі (восень 1939 – вясна 1941 гг.). СССР напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны</p> <p>1. Пачатак Другой сусветнай вайны, яе прычыны і характар.</p> <p>2. Уступленне войск Чырвонай Арміі ў заходнія вобласці Беларусі і Украіны. Уз'яднанне Заходняй Беларусі з БССР. Лінія Керзана.</p> <p>3. СССР і краіны Балты ў 1939–1940 гг. Утварэнне Малдаўскай ССР. Савецка-фінляндская вайна.</p> <p>4. Акупацыя Германіяй краін Еўропы. Падрыхтоўка Германіі да вайны з СССР. Прыняцце плана «Барбароса».</p> <p>5. Дзейнасць савецкага кіраўніцтва па падрыхтоўцы краіны да абароны: дасягненні і пралікі. Заходняя Асобая ваенная акруга</p>	1					Камп'ютэрная прэзентацыя №3; відэафільм	1, с. 34–58; 2, с.28 – 44; 4, с. 218 – 227, 74-86; 5, с. 440 – 451; 7, с. 496-501; 14, с. 111 – 114.	Калоквіум
3	Германская агрэсія супраць савецкага народа	2	2						
3.1	<p>Пачатак Вялікай Айчыннай вайны</p> <p>1. Нападзенне нацысцкай Германіі на СССР. Мэты Германіі ў вайне супраць СССР.</p> <p>2. Мабілізацыя сіл і сродкаў краіны для барацьбы з нацысцкай агрэсіяй.</p> <p>3. Баявыя дзеянні на франтах.</p> <p>Абарончыя баі на тэрыторыі Беларусі.</p> <p>4. Прычыны няўдач Чырвонай Арміі летам – восенню 1941 г.</p> <p>5. Ваенна-палітычнае і міжнароднае значэнне разгрома нямецка-фашысцкіх войск пад Масквой.</p>	1					Камп'ютэрная прэзентацыя №4	1, с. 89–118; 2, с.74 – 115; 3, с. 474 – 482 4, с. 227 – 233 5, с. 452 – 462; 7, с. 506 – 517, 10, с. 180–182.; 14, с. 112 – 113.	Выбарачнае апытанне на лекцыях
3.2	<p>Акупацыйны рэжым</p> <p>1. Тэрытарыяльны падзел і кіраванне падчас акупацыі.</p> <p>2. Задачы, мэты і метады ажыццяўлення акупацыйнага рэжыму.</p> <p>3. Эканамічная палітыка акупантаў (горад і вёска).</p> <p>4. Беларускі калабарацыянізм (асноўныя арганізацыі, іх мэты і дзейнасць).</p>		1				Камп'ютэрная прэзентацыя №5	1, с. 118– 134; 2, с.115 – 135; 3, с. 482 – 490 4, с. 233 – 244; 5, с. 463 – 472; 8, с. 58 – 60; 10, с. 183– 185; 14, с. 114 – 116.	Індывідуальнае апытанне на практычных занятках
3.3	<p>Партызанская і падпольная барацьба на акупіраваных тэрыторыях</p> <p>1. Партызанская барацьба.</p> <p>2. Падпольны рух.</p> <p>3. Дзейнасць ваенных фарміраванняў Арміі Краёвай.</p> <p>4. Дзейнасць ваенна-калабарацыянісцкіх арганізацый</p>		1				Камп'ютэрная прэзентацыя №6	1,с. 134 – 163; 2, с.135 – 173; 3, с. 482 – 490 4, с. 244 – 254; 5,с. 473 – 487; 8,с. 60 – 61; 10, 186 – 190; 14, с. 116 – 117.	Правядзенне кантрольных работ на патуку.

	народаў-суседзяў (рускіх, украінскіх, літоўскіх і інш. антысавецкіх сіл).								
3.4	Савецкі тыл у гады вайны 1. Перавод эканомікі СССР на ваенны лад. 2. Працоўны подзвіг народа. 3. Героі тылу – ураджэнцы Беларусі. 4. Палітычная агітацыя і прапаганда.	1					Камп'ютэрная прэзентацыя №7	1, с. 203–221; 2, с. 173 – 191; 3, с. 551 – 558 4, с. 203–220; 9, с. 542.	Праверка конспекта ў лекцый студэнтаў
4	Разгром фашысцкага блока. Завяршэнне Вялікай Айчыннай вайны і Другой сусветнай вайны	2							
4.1	Стратэгічны пералом ў Другой сусветнай вайне 1. Пашырэнне маштабаў Другой сусветнай вайны. Перамогі саюзных войск у Афрыцы, Міжземнамор'і і на Ціхім акіяне. 2. Сталінградская і Курская бітвы. Карэнны пералом у вайне. 3. Савецкія стратэгічныя наступальныя аперацыі ў 1944 г. Вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.	1					Камп'ютэрная прэзентацыя №8; карты і атласы	1, с. 165–187.; 2, с. 191 – 215; 22 с 21 - 49, 9 с. 23 – 25.	Выбарачнае апытанне на лекцыі
4.2	Вызваленне Беларусі ад германскіх захопнікаў. Заканчэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай вайны. 1. Адкрыццё другога фронту. Заключныя аперацыі Чырвонай Арміі ў Еўропе. Заканчэнне Вялікай Айчыннай вайны. Уклад беларускага народа ў разгром фашысцкай Германіі. 2. Разгром Квантунскай арміі. Капітуляцыя Японіі. Заканчэнне Другой сусветнай вайны. 3. Крыніцы перамогі, вынікі і ўрокі Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў.	1					Камп'ютэрная прэзентацыя №9	1, с. 187–203; 2, с. 226 – 231;; 3, с. 533 – 541 4, с. 265 – 273, 221–242; 5, с. 265 – 273, 494–498; 8, с. 61 – 62; 9, с. 67 – 98;. 10, с. 54–58; 5, с. 117 – 118.	Тэст

IV. ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

4.1. Асноўная літаратура

- Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны): Вучэб. дапам. Для студэнтаў устаноў якія забяспечваюць атрыманне вышэйшай адукацыі / А.А. Каваленя, У.І. Лемяшонак, Б.Дз. Далгатовіч і інш.; Пад рэд. А.А. Кавалені, М.С. Сташкевіча. – Мінск: Выдавецкі цэнтр БДУ, 2004. – 279 с.
- Пілецкі, В.А. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны): Канспект лекцый / В.А. Пілецкі; 3-е выд., дапрац. – Мінск: выд-ва МІК, 2013. – 276 с.
- Пілецкі, В.А. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны): электронны вучэб.-метад. комплекс / аут. В.А. Пілецкі [Электронны рэсурс] / Мінскі інавацыйны ун-т. – Мінск, 2017. – Режим доступа: http://media.miu.by/files/store/umk/umk_pilecki2017.pdf. – Дата доступа : 17.07.2017.
- Вклад белорусского народа в Победу в Великой Отечественной войне / А.М. Литвин [и др.] ; редкол.: А.А. Коваленя (гл. ред.) [и др.]. – Минск : Беларус. навука, 2015. – 495 с.
- Здановіч У.В. Ратны, працоўны, духоўны подзвіг беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны: новыя здабыткі айчыннай гістарыяграфіі / У.В. Здановіч // Весці НАН Беларусі. Серыя гуманітарных навук. 2016. № 2. С.111 – 115.
- Рижский мир в судьбе белорусского народа. 1921–1953 гг.: в 2 кн. / Нац. акад. наук Бела-

- руси, Ін-т історыі ; редкол.: А.А. Коваленя [і др.]. – Мінск : Беларус. навука, 2014. – Кн.2. – 335 с.
- Баюра А. Карточная система в Бресте в 1941–1944 годах / А.Баюра // Банкаўскі веснік. – 2016. – №9/638. – С. 69–71.
  - Литвин А.М. Взаимодействие партизан Беларуси с частями Красной Армии в первый период освобождения Беларуси (сентябрь 1943 – апрель 1944 г.)/ А.М. Литвин // Гісторыя і грамадазнаўства. – 2014, № 5.
  - Барабаш Н.В. Рэпарацыі з Германіі ў Беларусь у 1945–1948 гг. / Н.В. Барабаш // Весці НАН Беларусі. Серыя гуманітарных навук. 2015. № 4. С.38 – 43.
  - Гісторыя беларускай дзяржаўнасці ў канцы XVIII- пачатку XXI ст. : у 2 кн. / Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т гісторыі; М. У. Смяховіч [і інш.] ; рэдкал.: А.А. Каваленя [і інш.]. - Мінск : Беларус. навука, 2012. – Кн. 2. – 654 с.
  - Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т.5. Беларусь у 1917 – 1945 гг. / А. Вабішчэвіч і інш. Рэдкал. М.Касцюк (гал. рэд.) і інш. – Мінск: Экаперспектыва, 2006. – 613 с.
  - Гісторыя Беларусі: У 2 ч. Ч. 2. люты 1917 г.– 2000 г. Вучэбны дапаможнік /Я.К. Новік і інш.; Пад.рэд.Я.К. Новіка, Г.С. Марцуля. – 2-е выд., перапрацаванае і дапоўненае. – Мінск: Універсітэцкае, 2000. – 464 с.
  - Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне, 1941–1945: Энцыкл. Мн., 1990. – 599 с.
  - Літвін А.М. Акупацыя Беларусі (1941–1944): Пытанні супраціву і калабарацыі. Мн.,2000.
  - Беларусь напярэдадні і ў гады Вялікай Айчыннай вайны : вучэбны дапаможнік / пад. ред. А.А.Кавалені. – Мінск, 2004. – 128 с.
  - Беларусь: Народ. Государство. Время / Нац. акад. наук Беларусі, Ін-т історыі; редкол.: А.А. Коваленя і др.. – Мінск : Беларуская навука, 2009. – 879 с.
  - Партизанское движение в Беларуси и его роль в разгроме фашистских захватчиков в 1941 – 1944 годах : мат-лы Междун конф. (Мінск, 25 – 26 июня 2009 г.) / Нац. акад. наук Беларусі, Інст-т історыі, М-во абароны Респ. Беларусь; редкол.: М.В. Мясникович и др. – Мінск : Беларуская навука, 2009. – 494 с.
  - Саковіч В.С. Аграрная палітыка нямецка-фашысцкіх акупантаў на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны / В.С. Саковіч // Весці НАН Беларусі. Сер.гуманітарных навук. – 2005. – №1. – С.52–58.
  - Беларусь в первые месяцы Великой Отечественной войны (22 июня – август 1941 г.): документы и материалы / Сост. В.И. Адамушко [и др.]. – Мінск: НА РБ, 2006. – 456 с.
  - Гісторыя Беларусі: курс лекцый: у 2 ч./ П.І. Брыгадзін, У.Ф. Ладыеў, П.І. Зялінскі [і інш.]. – Мінск.: РІВШ БДУ, 2002. – Ч.2: XIX – XX стст. / П.І. Брыгадзін [і інш.]. – 2002. – 656 с.
  - Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне: дзень за днём. Ілюстраваная храналогія / Уклад. і аўтар тэксту Я.В. Малашэвіч, фота У.А. Багданава і інш. – Мінск: Беларусь, 2004. – 231 с.
  - Лянцэвіч, В.М. Гісторыя Беларусі: вучэбна-метадычны комплекс/ В.М. Лянцэвіч. - Мінск: Выд-ва МІК, 2011. – 256 с.
  - Всемирная история: в 3-х ч. / О. Яновский, О. Бригадина, П. Шупляк [и др.] – Мінск, 2002. – Ч. 3. – 380 с.
  - Ковкель, И.И. История Беларуси: с древнейших времен до нашего времени / И.И. Ковкель, Э.С. Ярмусик. – 7-е изд., доп. – Мінск: “Аверсэв”, 2008. – 622 с.
  - Казлова, С. Аграрная палітыка германскіх акупантаў на тэрыторыі Заходняй Беларусі ў 1941–1944 гг. / С. Казлова // Беларускі гістарычны часопіс – 2005. – № 12. – С. 14.
- 4.2. Дадатковая літаратура**
- Бадулін, А. М. Беларусь у гады другой сусветнай вайны і Вялікай Айчыннай вайны (верасень 1939-май 1945 гг.): Вуч.метадапаможнік па курсу "Гісторыя і культура Беларусі" / А. М. Бадулін, В. К. Кісялеў. - Мінск, 1995. – 215 с.
- Семиряга, М.И. Тайны сталинской дипломатии / М. И. Семиряга. – М., 1992. – 321 с.
- Сталинградская эпопея. – М., 2000. – 111 с.
- Станкерас, П. Литовские полицейские батальоны. 1941–1945 гг. / П. Станкерас. – М., 2009. – 217 с.
- Шигин, Г.А. Битва за Ленинград: крупные операции, «белые пятна», потери / Г. А. Шигина. – М., 2004. – 246 с.

Баграмян, И. Х. Так начиналась война / И. Х. Баграмян. – М., 2000. – 229 с.

Преступления немецко-фашистских оккупантов в Белоруссии 1941 – 1944. / Сост. З.И. Белуга, Н.И. Каминский, А.Л. Манаенков и др. – Минск: ГИ БССР, 1963. – 436 с.

Мировая война. 1939 - 1945. – Москва: ООО «Издательство АСТ»; СПб.: «Издательство Полигон», 2000. – 736 с.

Сидорцов, В.Н., Латышева Н.А. Народ во Второй мировой и Великой Отечественной войне: синергетический взгляд на историю: научное издание. – С-Пб.; «Образование-Культура», 2005. – 144 с.

Туронак, Ю. Беларусь пад нямецкай акупацыяй / Ю. Туронак; пер з польск. В. Ждановіч; камент. А.М. Літвіна. – Мінск: Беларусь, 1993. – 236 с.

Павлов, Я.С. Советско-германские договоры 1939-1941 годов: трагедия тайных сделок / Я.С. Павлов. – Минск: БелНИИДАД, 1996. – 99 с.

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. – Мн.: БелЭн, 2000. – 432 с.

Платонов, Р.П. Белоруссия, 1941-й: известное и неизвестное. По док. Нац. архива РБ. – Минск: БелНИИДАД, 2000. – 209 с.

4.3 Практычныя (семінарскія) заняткі. Іх назвы і аб'ём ў гадзінах

№ п/п	Назва занятка	Мэта занятка	Аб'ём у гадзінах
1	2	3	4
1.	Акупацыйны рэжым на тэрыторыі Беларусі.	Паказаць асаблівасці адміністрацыйна-тэрытарыяльнага падзелу і кіравання тэрыторыяй Беларусі падчас нацысцкай акупацыі. Вызначыць сутнасць плана “Ост”. Асвятліць палітыку германскіх акупантаў на захопленых тэрыторыях, яе мэты і задачы. Прааналізаваць праблему калабарацыянізму.	1
2.	Партызанская і падпольная барацьба на акупіраваных тэрыторыях	Паказаць маштабы аныфашысцкай барацьбы беларускага народа. Ахарактарызаваць дзейнасць савецкага партыйна-касамольскага падполля і партызанскую барацьбу.	1
Усяго па дысцыпліне			2

V. ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ ПА ВЫВУЧАЕМАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ З ДРУГІМІ ДЫСЦЫПЛІНАМІ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

Назва дысцыпліны, з якой патрэбна ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы пра змены ў змесце вучэбнай праграмы па вывучаемай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, распрацаваўшай вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)

VI. ДАПАЎНЕННІ І ЗМЕНЫ Ў ВУЧЭБНУЮ ПРАГРАМУ ПА ВЫВУЧАЕМАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

на 20 /20 навучальны год

№№ п/п	Дадаткі і змены	Абснаванне

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(праатакол № ____ ад « ____ » _____ 20 г.)

Загадчык кафедры _____

Зацвярджаю:
Дэкан факультэта _____